

MAJSKA DEKLARACIJA IN DELO J. EV. KREKA

Majska deklaracija je eno najvažnejših političnih dejanj v naši zgodovini. Naj bo sodba, ki jo bo o njej izreklo trezno in nepristransko zgodovinsko raziskovanje, kakršna že koli, v dvojnem pogledu njenega pomena ne bo mogla znanjšati. Slovenski narod je po svojih političnih zastopnikih napravil z njo resno zgodovinsko odločitev v svoji nadaljni usodi, in isti narod je nato strnjen in enoten stal za njimi ter s svojo enodušnostjo podprl njihovo odločitev.

To je bilo mogoče, ker je bilo slovensko ljudstvo za tako dejanje pripravljeno. In to ne le s politično vzgojo v ožjem pomenu besede, ki je seveda tudi bila potrebna, ampak z vsestransko preobrazbo in vzgojo, ki je v enem samem četrstoletju iz dotlej precej zapuščene in pod težo nekdanjega življenja za vsa druga vprašanja skoraj nezanimajočo se ljudsko gmoto izoblikovala prebujeno in celo za skrajno odločitev pripravljeno narodno skupnost.

Uspeh majske deklaracije, in zlasti še odmev in odpor, ki jo je dobila v najširših plasteh našega ljudstva, jasno priča, da kakšen političen dej zadobi vso svojo težo ali odločilnost le tedaj, kadar se vanj izkristalizira močno razvito vsestransko življenje prizadete skupnosti. V prazno pa zazveni, kadar za njim ne stoji gospodarsko močno, socialno urejeno, kulturno živo in duhovno globoko zasidrano, pa prav zato tudi za politično odločitev doraslo in zrelo ljudstvo, ki ve, kaj hoče, se zaveda svoje moči, pa tudi odgovornosti pri graditvi svoje nadaljne usode.

Slovenci smo imeli srečo, da smo v zadnjih letih prejšnjega ter v pričetku tega stoletja imeli na čelu skupino mož, ki so bili svoji voditeljski vlogi zares dorasli. Tudi pri njih bo trezna in nepristranska zgodovina mogla ugotoviti vrline in napake, zadetke in pogrške, uspehe in poraze: bili so ljudje, kakor smo vsi. Toda znali so delati, vsak na svojem področju, pa tudi skupno. V medsebojnem razumevanju in vzajemno se podpirajoči med seboj so delali za cilj, ki so ga menda bolj slutili, kakor pa jasno videli. In četudi je skoraj povsod bilo treba začeti iz nič in je vsako področje terjalo celih mož, niso zanemarili menda niti ene življenjske panoge, vse pa so znali držati v pravilnem ravnotežju. Iz četrstoletnega gospodarskega, socialnega, kulturnega in duhovnega dela je zrasla tista politična sila, ki je pozneje stala za majske deklaracije in pomogla do uresničenja v njej izraženim težnjam.

Cela vrst mož je bila, ki so to delo opravili. Vsak izmed njih je vreden študija in ocenitve, ki je še nobeden ni dobil. Ne velja povzdigovati tega ali omalovaževati onega; trezno presojanje vsakega posebej in vseh skupaj je naša naloga. Toda predno se bomo mogli dokopati do celotne in vsem pravične, znanstveno nepristranske sodbe, bomo morali po-

(Konec na naslednji strani)

„Seli se moja deca... vedno se seli... davno, davno ob Savi in Dravi so se razrasli mladi in čvrsti, sami junaci. Ni jih bilo nad moje sinove, da bi prodrli tako globoko, tako daleč — — — Mojih sester otroci so si zbrali la- godnejši dom. Moja deca pa je zahrepenela po skalah in planinah, jug in zapad stražit skupni dru- žini. Triglav sem si izbrala, da z njim čuvam svoje mladce. — Vse sem preživela z njimi v svojem srcu. S severa in zapada in juga so mi nosili vesti, da nad grobovi moje dece pohaja tuji gospodar — tekla je kri v potokih... Vedna lo- čitev. Matere vzkajamo svoje o- tročiče, da se poslavljamo z nji- mi. Vedni slovesi, Nad Dravo san- javo, ob sinji Adriji, ob Soči de- roči, smrt za smrtjo, slovo za slo- vesom. In vse te tožne povesti odi- gravajo se v mojem srcu. Vsak dan sloves... dan za dnem lezejo kakor za pozrebom iskat v tui- ni, preko morja grobov. Roka mi omahuje, ko jih prekrizavam, oko nima več solz, srce ne več krvi. Vse je izrabljeno.“

Janez Ev. Krek "Matí"

„Politično znanje... se mora prav rabiti. Vedno za je treba v posameznih slučajih prilagoditi njegovemu smotru, t. j. splošne- mu blagostanju. Umsko delovanje v političnih vprašanjih mora biti praktično... Da se more politik tako imenovati, mora upoštevati v posameznem slučaju sredstva, ki so mu na razpolago, in ovire, ki se mu ustavljajo... Treba je to- reš previdnosti in skrbne pazljivi- sti. Teh kreposti pa si ne pridobi nikoli, ako se pri izvrševanju ne zaveda svojih političnih pravic, pri sodelovanju za splošni blagor pa predvsem svojih dolžnosti. Ako ima pravico sodelovati, je dolžan tudi prav sodelovati. Zato je pa tudi dolžan, da se usposobi zato, da si res olika duha s politično modrostjo, ki je prva politična krepost.“

Janez Ev. Krek
(Kat. Obzornik 1902)

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Historični odsek

Prvi kulturni večer — v soboto 27. aprila ob 19. uri.

Dr. Vinko Brumen

OB MAJSKI DEKLARACIJI

Dvorana Bullrich, ulica Sarandí 41

(dve kvadri od postaje podzemske železnice Congreso in pol kvadre od ulice Rivadavia v višini 1900.)

Začetek točno ob napovedani uri — Posebnih vabil ni.

Tretja prireditev 1957
v soboto 4. maja ob osmih zvečer
v salonu Dekleva, Jorge Newbery
in Córdoba

DRUŽABNI VEČER S.K.A.

Uprizoritev Carlo Goldonijeve komedije

„Skopuh“

in

žrebanje

III. Umetniške loterije

Tik pred izidom je
novela

Zorko Simčič

CLOVEK NA OBEH STRANEH STENE

MEDDOBJE

III - 3/4

izide v prvi polovici maja.

(Nadaljevanje s prve strani.)

svetiti še mnogo dela odkrivanju posameznih dejstev ter zbiranju in obdelavi gradiva, ki je v sedanjih razmerah na žalost le malokje v dosegi naših rok.

Drobitev dela je torej neizbežna. In če ob letošnji obletnici majske deklaracije posvečamo svojo misel zlasti enemu izmed mož, ki so deklaracijo življenjsko pripravili, Janezu Ev. Kreku, v tem ni nikakega podcenjevanja njegovih vrstnikov, bolj ali manj zaslužnih kakor on. Ne gledé na velikansko delo, ki ga je tudi on opravil in brez ozira na povsem zunanjo okoliščino, da se letos dopolni tudi štirideset let njegove smrti, imamo močan razlog za to: o njem najlažje govorimo. Da se ne izgubimo v splošnostih in v osebnih mnenjih ali pa v golem navdušenju, smo morali vzeti za tvorni predmet našega spominjanja dejstva, o katerih lahko kaj stvarnega in po možnosti novega povemo, da bo proslava na višini, ki jo iščemo pri Kulturni akciji. To moremo storiti le, kolikor razpolagamo z zanesljivim zgodovinskim gradivom. Imamo pa ga le nekaj, ki se nanaša na Kreka in njegovo delo.

V izbiri gradiva za naš spomin torej ni nikakšne sodbe in še manj obsodbe. Nočemo reči, da je Krek edini, niti ne, da je največji med svojimi vrstniki. Takih sodb nam dostopno gradivo ne dovoljuje. Gotovo pa je Krek tipičen predstavnik svojega rodu. Vsestransko delaven in požrtvovalen je stal ves čas v žarišču javnega dela. V vsaki panogi njegove delavnosti se odraža duh tiste dobe, duh, ki je oživiljal tedanje javne delavce, duh, iz katerega so vznikli njih uspehi. Temu delu in duhu, ki je vzkliko iz njega, se ob obletnici majske deklaracije klanjamo. Dasi govorimo predvsem o Kreku, ni le on tisti, ki ga častimo, je pa predstavnik vseh tistih, ki jih častimo. Simbol dobe in dela nam je.

Smisel naše počastitve, da ponovimo, noče biti povzdigovanje nikogar. Naj bo le neke vrste duhovno srečanje z našimi velikani, naj bo oploditev našega dela z njihovimi izkušnjami, naj bo prebujenje v nas volje, da bomo skušali biti v sedanjih okoliščinah in vsak na svojem mestu vredni nasledniki njih, ki so svojo zgodovinsko nalogo dobro opravili! Vodilca pri tem pa nam bodi resnica in edino le ona!

V. Brumen

poročamo

V SLOVO PREVZV. ŠKOFU ROZMANU

Slovenci v Buenos Airesu so na cvetno nedeljo, 14. aprila, ob 16. uri priredili v kolegiju El Salvador slavnostno akademijo v zahvalo in slovo prevz. škofu dr. Gregoriju Rožmanu. Najprej je bila v cerkvi kolegija sv. maša, program akademije pa je zajemal dva dela: govor predsednika Društva Slovencev ing. Albina Mozetiča in koncert Slovenskega pevskega zbora Gallus. Pod vodstvom dirigenta dr. Julija Savellija je zbor izvajal skladbe J. Petelina-Gallusa, Adamiča, Premrla, Tomca, Šijanca, Marolta, Mirka in Rennerja. Pri posameznih točkah so kot solisti nastopili gdč. Nuša Kristan, gdč. Roza Golob, g. Silvo Lipušček in g. Ivan Rode.

Pred zadnjo točko (v Buenos Airesu prvič izvajana skladba Rennerjeva Naša zemlja) je spregovoril prevz. g. škof in med drugim navajal, "da bodi skrb nas vseh ohranitev slovenskega tiska; berite slovenske knjige in liste. Delo tistih, ki pišejo, je plod izrednih žrtev in zasluži vso podporo. Vse, kar je pisano v našem jeziku, je naše in kako človeku dobro de, ko more vzeti v roko knjigo v slovenskem jeziku in ob obilici tuje literature, ki nas zajema."

obrazi in obzorja

NA KATERI STRANI STENE?

Sobota je. Zgoščena v nekaj nočnih ur je Simčičeva novela. Kot O'Flahertyjeva Noč po izdaji. V nedeljskem jutru izzveni — brez rešitve?

Junak nima imena. Ne govori v prvi osebi, razen kadar mu dogodki in spomini — po zgledu Faulknerjevih junakov — prožijo misli. Neaktiven in vendar se krog njega nagnete toliko problemov, ki terjajo odločitve, da je prisiljen vedno znova retrospektivno segati v svojo preteklost in iskati motivov in odgovorov. Na razpotju je — kot vse življenje — in si vprašuje vest, Spoznal bi se rad. Prizori iz otroških let mu kdaj pa kdaj obrazlože sedanje reakcije. Že kot dijaku so se mu "zadnja vrata v nek svet počasi zaprla" in stopil je na "samotno pot".

Tik pred koncem svetovne vojne se je oženil. Komaj da se še spomni žene. Umaknil se je pred partizani in blodil po Italiji in Argentini. Živi vedno kot pes in si samo želi, da bi se spet sešel z ženo. Ves čas pa stoji med njima druga ženska, zaročenka njegovega brata, ki so ga partizani ubili. V Trst je hodila za njim in prišla je za njim v Argentino. Nadomeščala mu je ženo, a je nikdar ni spoznal. Dvomi o njej, ali ni mogoče partizanka in kriva ubojev in ugrabitev v povojnem Trstu. Ne ve, ali ga ima rada. Mogoče ga zaničuje? Slabič. Rad bi se je rešil — ali mogoče tudi ne?

V Buenos Airesu je in se odpravlja na sever, kjer se bo dobil z ženo. Spet preseka tok njegovega avtomatičnega življenja poseg od zunaj: emisar ženske, ki je mislil, da se je je že znebil, Katjin brat. (On nima imena, ona pa ima ime, ki se neprestano povrača, izgovorjeno v strasti in odporu, obupu in bojznosti.) Katja ga išče. Naj se sestane z njo ali naj se ji izmakne? Dogovori se za sestanek. Samo, da bi se to med njima ne končalo. A nje ni na dogovorjenem kraju. Bolje tako. Zdaj je prost. Vse korenine sem si spodrezal. Nedeljsko jutro mu obeta novo življenje. Življenje ob ženi, ki je skoraj ne pozna. Pot bo samotna, "toda bom vsaj sam". Usoda se ga ne usmili. Katja mu še enkrat prekriža pot in znova vseje vanj dvom. Ubiti

ga je hotela in s v zadnjem trenutku premislila. Prvič v življenju ni vedela kaj storiti. Zakaj ni rada alj ker ga spet negotovost, ki je bo konec šele takrat, ko bo "čisto sam pred tisto zadnjo veliko steno".

Tragedija človeka na obeh straneh stene. Živi tu in zdaj in prej. Nikjer se ne more koreniniti, nikoli ne ve, kam bi rad in kaj hoče. Vendar ni top za to, kar se dogaja krog njega. Ali mar ne zna opazovati in ali mu vsaka najmanjša podrobnost ne vzbuja asociacij? Ali ne razmišlja neprestano in grebe po sebi, iščeč si odgovora? Ne dvomi po filozofsko kot Hamlet, a čuti svojo slabost z zadnjimi slakni svojega bitja.

Emigrant je. V odgovoru s Katjinim bratom se dotakne blema. "Jaz sem vedno bil begunec in sem doma tam, kje slijo in čutijo kakor jem bistvu, begunec ki pa se na vsakem spet sreča. Begunec pred Katjo, ki bo vse življenje, čem. Moral je v bežnjo kot mlad jurist napisal razpisnico "Partizani — franktirerji ali baruti". Ko bi je ne bil napisal, bi bil lahko ostal doma. Ni begunec iz načelnosti pa mu tudi ni žal, da je begunec.

Živi iz čustev in čustvih. Zato se ne obsoja in se ne pravičuje. Odnos do Katje mu je skupen doživetij, ki se nje vest ženi, ne tjejo. Ne zaveda se grešnosti, ali vsaj ne pomisli nanjo. Samo enkrat se vpraša po krivdi: "Kaj sem napravil, da sem zaslužil?" In še enkrat s Katjo nikoli ni mogel priti na jasno.

Nezanimiv junak. Po zunanem dejanju dá. Kdor bo v veliki iskal večerniško branje, ga bo zdolga lasila in jo bo kmalu odložil. Akcije iz malo in slog je težak. Preskakovanje iz sedanosti v preteklost otežuje razumevanje zgodbe. Večkrat je treba kak odstavke prebrati dvakrat (kot je to pri Joyceu in pri Faulknerju in še pri kom drugem.)

In pozitivna strate tako "moderne", tako "ne-naše" nove? Ne avtor ne junak ne zagovarjata obbeh idealov. Niti

ne branita stališča emigrantov. In vendar je junak nam podoben. Veliko je ljudi, ki žive kot on, nezanimivo, a svoje življenje, vredno analize in psihoanalize. Simčičev junak nima univerzalne vrednosti, pa ima toliko potez (zunanjih in notranjih) in toliko spominov iz preteklosti in toliko doživetij v sedanosti z nami skupnih. Nezanimiv junak, slabič — a iskren. Ne projicira vase idealov, ki jih nima. Ali ne čutiš, ko spremljaš junaka, da vsaj kdaj pa kdaj v njem tudi vidiš sebe? Po motiviki je novela zvesta slika tega, kar smo v zadnjih letih doživeli, po problematiki pa je zanimiva prav zato, ker secira povprečneža, ki nikoli nič ni bil in nikoli nič ne bo. V prvih letih emigrantske dobe je marsikdo izmed nas — vsaj po občutku — bil ničla s preteklostjo brez vrednosti, brez perspektiv za bodočnost.

Formalno je novela delo dozorelega pisatelja. Simčič ima dar opazovanja in smisel za vzporejanje najdrobnejših potankosti notranjega in zunanjega dogajanja. Psihološko je novela trdno zgrajena. Tehnično je za našo literaturo nekaj novega.

Sicer pa je treba dati besedo Simčiču. Naj njegov človek na obeh straneh stene govori sam zase.

K. R-c.

FRANCE BALANTIČ IN ABSOLUTNOST

Ponatiskujemo esej, ki ga je izpod peresa Franceta Papeža v svoji letošnji aprilski številki objavila buenosaireska revija "Duhovno življenje", ob izidu Balantičevega zbranega dela.

Slovenska kulturna akcija je izdala v tekočem knjižnem programu celotno delo našega velikega pesnika Franceta Balantiča. Temu dejanju je mogoče izreči samo iskrene pohvalne besede. V žepni obliki je kritično podal in uredil njegove pesmi dr. Tine Debeljak, ki jih je pred trinajstimi leti tudi zbral in ohranil. Akademski slikarica Bara Remec je z umetniškimi ilustracijami pripomogla dobršen del k lepi izdaji in k užitku poezije.

Morda smo še preblizu vsemu — grozotam, smrti, gorenju —, da bi mogli prav razumeti in vrednotiti pesem Franceta Balantiča, ki je v naši skupni tragiki dal svoje življenje. Zdaj se nam zdi lahkotna kot "spev javorovih semen, ki jih nosi veter čez rosna polja", zdaj spet težka, temna in polna nasprotij. Balantič ni pesnik revolucije — to bi bil morda, če bi živel — a njegova pesem je značilna za ono dobo, Balantičevo razpoloženje ni moglo biti podobno Kosovelovemu, Kettejevemu ali kateremkoli naših pesnikov. On se je znašel nenadoma, čez noč, pred vprašanji, ki so zahtevala od človeka hitre in popolne odločitve, globljega pogleda na življenje in naravo. Ob prebiranju njegovih pesmi čutimo skoraj z vsako stranjo nek crescendo doživetij in vpogledov.

Pesem je bila za Balantiča, kot je končno za vsakega pesnika, "obramba", pobeg pred nihilizmom, pred izgubljanjem svoje osebnosti in svobode. V mladostni iskrenosti in zagonu nam kaže njegova žgoča lirika dvoje: na eni strani lepoto, privlačno in obenem grozo zemeljskega in minljivega, na drugi pa, in to že od vsega početka, transcendentno resničnost in vrednost človekovega življenja. V enem in drugem gre za popolno doživetje zemeljskega in nadzemeljskega, človekovega in božjega.

Vse dobro pesništvo teži po duhovnosti, do katere je mogoče priti samo preko spoznanja stvarnosti. Smisel za lepoto narave in minljivega je bistveni del ustvarjanja. Po navadi pa je to prvo pesnikovo doživetje samo temelj za drugo, idejno in metafizično. Nekateri doživljajo zunanjo lepoto dalj časa in izraziteje, medtem ko se drugi po kratkem razgledu in užitku vržejo naravnost v "sredino", v bistvo stvari in globlje predele življenja. Zunanjo lepoto eni opazujejo, drugi uporabljajo. Gotovo pa je, da imajo ti drugi več čuta za klasičnost. Balantič je iskal oboje. Ni čist romantik; prvo mu je priprava za drugo, izrazna lepota za približanje oni, ki je nedopovedljiva. Tako pridemo do tega, da ni bila samo žega po ljubezni, po izživetju in izgorenju bistvo njegove pesmi, ampak hotenje preiskusiti obe nasprotji, približati se resnici preko narave in nato dočakati "zadnji naliiv svetlobe", ki ne mine.

Pri Balantiču najdemo to, kar pogrešamo pri povprečnih in srednje močnih pesnikih: možnost ustvaritve in popolno obvladane svojega sveta. Če mislimo na moderne, je Murn ves v osebnih občutih polja in skrivnosti kmečkega življenja, Kette v ljubezni in metafizičnem razglabljanju, Kosovel v tragiki svojega Krasa in ljudi. Balantičev svet diši po sočnosti zemlje in pomladi, po opojnosti cvetočih jablan in ljubezni, po bogastvu jeseni in pastirskih ognjih. Planinski svet — poln skrivnosti in božje prisotnosti. Iz let bivanja v Italiji in pozneje se spominjam, kako so mi prav te globoko doživete in stvarne podobe ohranjale jasno, živo predstavo lepote in domačnosti naše zemlje. V razpoloženski liriki je podano lahko več, kot bi človek pričakoval. Balantič nas postavi s svojimi doživetji letnih časov, zemlje, neba, oblakov in življenja narave pred vrednosti, ki so popolne, absolutne. Zimska belina, vzemimo, je zanj več kot samo belina snega: ob pogledu nanjo začuti bistvo zime, umiranja, brezkončnosti. Preko nje se mu javlja božje. Če reče: "Prepoln življenja je brstiček se razklat", misli s tem na čudovite možnosti življenja in na prisotnost osebnosti v najmanjših stvarih. Če smo kolkaj pripravljeni in voljni, nas pripeljejo njegova pesniška doživetja takoj pred "vstop" v stvar samo, v njeno prvotno, popolno vrednost in prabitnost. V besedah je videl Balantič vrednost in popolnost, ki je v vsakdanjem življenju ne opazimo.

(Nadaljevanje in konec v prihodnji številki.)

TRETJA UMETNIŠKA LOTERIJA SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE BO PO ŠTEVILU IN VREDNOSTI UMETNIN PRESEGALA OBE DOSEDANJE ZANIMANJE ZANJO NI NIJ MANJŠE V ARGENTINI KOT V VSEM SLOVENSKEM ZAMEJSTVU. GESLO "V VSAKO SLOVENSKO HIŠO — SLOVENSKE UMETNINE" VEDNO BOLJ PREPRIČUJE.

ROJAKI!

ENA SAMA SREČKA UMETNIŠKE LOTERIJE LAHKO OBOGATI VAŠ DOM IN PODPRE SLOVENSKO KULTURO DEJAVNOST!

odmevi

"Demokracija", glasilo tržaških Slovencev, je v svoji številki z dne 1. marca 1957 objavila izpod peresa V. B. kritično opozorilo na izid pesniške zbirke Franceta Balantiča. Tako piše med drugim:

"...Za Veliko noč 1944 je Tine Debeljak izdal v Ljubljani zbirko Balantičevih pesmi "V ognju groze plapolam"... Od maja 1945 dalje je bilo Balantičevo ime v slovenski javnosti doma ignorirano... Vse do zadnjega je molčalo tudi bližnje in daljne slovensko zamejstvo. Čakali smo, da se Balantičeva pesem vnovič oglasi med nami, ne da bi podpihovala sovražstvo in maščevalnost — zakaj njena beseda je preplemenita in obrnjena za drugačnim ciljem — temveč zato, da bi iz verzov spet enkrat spregovorila umetnost. Želja se nam je končno izpolnila. Ob koncu minulega leta je Slov. kulturna akcija v Buenos Airesu izdala zbrano delo Franceta Balantiča: vse njegove pesmi, raztresene verze in zapiske, pa tudi pesniške prevode in prevode njegovih pesmi v tuje jezike. — Pred nami je zdaj ves Balantič: 190 strani in LI str. Urednik Tine Debeljak je napisal 20 strani uvoda in sestavil 20 strani opomb. Po papirju in opremi je ta knjiga najlepša, kar jih je doslej izdala Slov. kult. akcija. Krasi jo 16 listov z risbami Bare Bemčeve, ki je dala knjigi rumenordeče platnice; platno ima barvo plamenov in žerjavice. Ista barva je tudi podlaga prve risbe. — O tej knjigi, ki je prišla k nam iz daljne Argentine, pa je vendar tako vsa domača, slovenska, bo še veliko spregovorjenega in napisanega. Kot da so begunci v culici odnesli v tujino prst domače prsti, ki jo zdaj poduhovljeno dajejo Slovincem, raztresenim po vsem svetu: iz knjige govori Balantičeva "s prstjo zasuta usta". Njih "lepi molk" nas kliče, naj Balantičevo ime otmemo pozabe in razglasimo njegovo pesem, ki je vredna družica Kettejeve, Murnove in Kosovelove pesmi. Prišel bo čas, ko se bo tudi v Sloveniji stallil led in bo Balantič sedel na mesto, ki ga čaka."

doma in po svetu

Na Primorskem so pripravili novo družinsko revijo za Tržaško in Goriško "Mladika". Revija naj bi bila nadaljevanje lanske celovške "Vera in Dom". Ta koroška revija bo odslej svoje delo posvečala predvsem Koroški in življenju koroških Slovencev. "Mladika" po bo služila predvsem Primorski in Goriški. Bo pa ta list nekakšno nadaljevanje revije "Mladika", ki je pred zadnjo vojno izhajala v Celju v založbi Mohorjeve družbe.

V Zagrebu so ustanovili Jugoslovanski simfonični orkester, ki bo imel svoj sedež v hrvaški prestolnici. Orkester, ki ga sestavljajo komorni orkester zagrebške radijske postaje in zbor zagrebških solistov, bo prirejal koncerte po vsej Jugoslaviji in bo nastopal tudi v inozemstvu.

Skupina avantgardistov je v Marseillesu pripravljala dramski festival. Menili so, da ne bodo uspeli, ako ne dobe novo Be-

DRUŽABNA PRIREDITEV SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

bo v soboto dne 4. maja ob 20. uri zvečer v salonu DEKLEVA na Jorge Newbery in Córdoba, Bs. Aires.

Posebna privlačnost bo tokrat vprizoritev
enodejanske komedije
Carla Goldonija

"SKOPUH"

ki jo bo izvajal Gledališki odsek v slogu baročne
"Commedia dell'arte".

Predstava se bo začela točno ob 20.30 in bo trajala 1 uro.

V drugem delu večera pa bo žrebanje

III. UMETNIŠKE LOTERIJE

z nad 20 originalnimi umetninami in petimi popolnimi
dosedanjimi knjižnimi izdanji naše založbe.

DOBITKI KNJIŽNE ZALOŽBE bodo tudi imeli posebno vrednost. Glavno delo Slov. kult. akcije sloni prav na njenih publikacijah — knjigah in revijah. Izdaje nekaterih knjig in nekaterih številk revije pa postajajo prava redkost, ker so nekatere tik pred tem, da poidejo. Kdor bo tedaj zadel kompletno izdajo naših knjižnih izdaj, bo imel med njimi nekaj izvodov, ki bodo imeli še posebno bibliofilsko vrednost.

Umetnine so doslej prispevali naši umetniki France GORŠE, Bara REMEC, Božo KRAMOLC in Aleksa IVANC, poleg njih pa so še dela učencev umetniške šole Slov. kult. akcije. Vsi ti so darovali dela raznih tehnik: olja, radiranke, lesoreze, kipe, risbe — umetnine trajne vrednosti.

Tako bo v slovenske domove prišla lepa zbirka naših umetnin. Tretja družabna prireditev Slov. kult. akcije naj služi istim namenom kot obe dosedanji:

PODPRE NAJ NJENE NAPORE Z GMOTNIMI SREDSTVI
OBOGATI NAJ SLOVENSKE DOMOVE S SLOVENSKIMI
UMETNINAMI

Zato se odzovite njenemu vabilu in kupujte srečke umet. loterije!

cketovo delo. Becket živi v neki vasi pri Parizu in po "Čakamo Godota" že šest let ni napisal ničesar. Prosili so ga, Becket je obljubil in napisal v dveh mesecih novo delo v dveh dejanjih "Fin de partie - Konec igre". Ali je bilo delo pretežko, ali ni bilo denarja — festivala v Marseillesu ni bilo in koncem februarja je bila premiera Becketovega dela v Parizu. Dramo je avtor predelal in obe dejanji združil v eno. Predstava traja poldruho uro in kritiki navajajo, da je še bolj "brezupna" kot pa je "Čakamo Godota". Dejanje se razvija, ko je vse življenje na svetu že umrlo in živita samo

še tista dva, ki delo igrata. Dialog brezupnosti, ki pa je deloma tudi poln humorja.

Roman mlade francoske pisateljice Françoise Segan "Bonjour tristesse — Pozdravljena žalost" je izšel v slovenskem prevodu pri založbi Lipa, v Kopru. Prevod je oskrbela Božena Legiša, opremil pa je knjigo Niko Zupan. Tako je roman osemnajstletne pisateljice (ko je original izšel), ki je postal čez noč slaven in je preveden že v vse glavne jezike (v kasiljšini je izšel pod izvirnim naslovom), prišel tudi na slovenski trg.